Öğrencilerin Gözünden Lisans Üstü Tıp Eğitimi

Graduate Medical Education from Students' Perspective

Mevlüt Okan AYDIN[a],
Şeyda YURTSEVER GÜRKAN[b]

[a]Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Tıp Eğitimi ABD,
Bursa, TÜRKİYE
[b]Marmara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
Tıp Eğitimi ABD,
İstanbul, TÜRKİYE

Yazışma Adresi/*Correspondence:*
Mevlüt Okan AYDIN
Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Tıp Eğitimi ABD,
Bursa, TÜRKİYE
okanaydin@uludag.edu.tr

ÖZET Lisans üstü tıp eğitimi, Türkiye'de son 10 yıldır hem yüksek lisans hem de doktora eğitimi olarak verilmektedir. Tıp alanındaki diğer lisans üstü eğitimlere göre oldukça yeni olan bu programın değerlendirmesine dair ulusal çapta araştırmalar henüz yeteri kadar yapılmamıştır. Çalışmamızda Türkiye'de lisans üstü tıp eğitimi programına kayıtlı olan öğrencilerden çevrimiçi anket yoluyla veri toplanmış; bu bağlamda tıp eğitimi lisansüstü eğitim süreci; programa başvuru nedenleri, program süresince alınan danışmanlık desteği, programa ilişkin öğrenci memnuniyeti, öğrencilerin eğitim süresince karşılaştıkları zorluklar ve tez süreci boyutlarıyla ele alınmıştır. Bu anket çerçevesinde mevcut lisans üstü eğitim süreçlerinin öğrenci bakış açısıyla değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, tıbbi; eğitim, yüksek lisans

ABSTRACT Graduate medical education is given as both master degree and doctorate for last 10 years in Turkey. National researches on the evaluation of this program, which is quite new compared to other graduate education in the field of medicine, has not been done enough. In this study, data was collected from students enrolled in the graduate medical education program in Turkey through online surveys; graduate education process were discussed in the context of; the reasons for application to the program, supervisor's support received during the program, student's satisfaction regarding the program, difficulties faced by the students during the education and thesis process. Within the framework of this survey, it is aimed to evaluate the current graduate education processes from a student's perspective.

Keywords: Education, medical; education, graduate

Eğitim alanında ve toplumsal alanda gelişmelerin bir yansıması olarak öğrenci merkezli eğitim, öz-düzenleme, öğrenme stilleri, metabiliş, profesyonellik gibi kavramlar tıp eğitimi alanında gittikçe önem kazanmış ve bu kavramlara dayanan probleme/göreve dayalı öğrenme, iş başında öğrenme, etkileşime dayalı öğrenme vb. gibi öğrenme modelleriyle birlikte tıp eğitimi programları büyük bir değişime uğrayarak, geleneksel didaktik eğitim modellerinden uzaklaşılmıştır.[1] Tıp eğitimi alanında gerçekleşen bu değişimler, yenilikçi tıp eğitimi programlarının planlanmasında ve uygulanmasında öncülük edebilecek tıp eğitimi uzmanlarına olan ihtiyacı artırmıştır.[2] Düzenleyici kurumlar tarafından tıp eğitiminin profesyonelleştirilmesi ve tıp fakültelerinin akreditasyon gereksinimlerine yönelik artan yönelim; tıp eğitiminin bir uzmanlık olarak gelişimine yol açmıştır.[3] Tüm bu gelişmeler sonucunda tıp eğitimi alanında uzman yetişmesine kaynaklık eden Tıp Eğitimi bölümleri bir tıp fakültesi için temel bir gereklilik haline gelmiştir. Gerek dünyada gerekse ülkemizde tıp eğitimine yönelik ilginin artması tıp eğitimi bölümlerinin sayısında artışa yol açmıştır. Tıp eğitimi tarihine baktığımızda dünyada ilk tıp eğitimi birimlerinin "tıp eğitimi araştırmaları merkezleri" adı ile 1950'li yılların sonlarına doğru kurulduğu (Case Western Reserve University) görülmektedir. Türkiye'de ise

KAYNAK GÖSTERMEK İÇİN:
Aydın MO, Yurtsever Gürkan Ş Öğrencilerin gözünden lisans üstü tıp eğitimi. Özcan N, Layık ME, editörler. Tıp Fakültelerinde Tıp Eğitimi Ana Bilim Dalının Yeri ve Önemi. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2020. p.37-41.

ilk tıp eğitimi bölümü 1997 yılında Ege Üniversitesi'nde kurulmuştur. Ardından 1999 yılında Yükseköğretim Kurulu tıp eğitimi anabilim dallarının kurulmasını onaylanmıştır.[4] Mevcut durumda ise 2018 verilerine göre ulusal ölçekte toplam 24 Tıp fakültesi bünyesinde Tıp Eğitimi Anabilim Dalı bulunmaktadır.[5]

TIP EĞİTİMİNDE LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM

Tıp Eğitimi Anabilim dallarının mezuniyet öncesi ve sonrası tıp eğitimi programlarının geliştirilmesi; tıp eğitimi alanında araştırmaların yapılması ve çeşitli projelerin gerçekleştirilmesi, fakülte bünyesindeki çeşitli eğitim kurul ve komisyonlarında bilgi ve danışmanlık sunulması ve eğitici eğitimi gibi işlevleri vardır. Tıp eğitimi anabilim dallarının önemli işlevlerinden biri de Tıp eğitimi alanında sertifika, yüksek lisans ve doktora programlarının geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesidir. 2018 verilere göre, tıp eğitimi alanında 4 yüksek lisans programında toplam 27 mezun ve 23 öğrenci; 7 doktora programında ise 8 mezun ve 81 öğrenci bulunduğu görülmektedir. [5]

Tıp eğitimcileri için 2010 yılında belirlenen ulusal yetkinlikler çerçevesinde; tıp eğitimcilerin temel yetkinlik alanları "Tıp eğitimi yıldız çiçeği" metaforuyla ele alınarak bu yetkinlikler; profesyonel, savunucu, ekip üyesi, danışman, yönetici-lider, bilim insanı, iletişimci rolleri etrafında çerçevelendirilmiştir. Lisansüstü tıp eğitimi programları; alan uzmanlarının profesyonel yetkinliklerine önemli ölçüde katkı sağlayarak; uzmanların hem bir eğitimci olarak gerekli rolleri kazanmasında hem de araştırma etkinliklerine katılımının artmasında olumlu etkilere sahiptir. [6] Tıp eğitimi alanında lisansüstü eğitimin, mezunların yeterliliği üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla yapılan araştırmada, tıp eğitimi alanında lisans üstü eğitimin; öğrencilerin öz-yeterlik, eğitimsel/akademik görevleri tamamlama ve hedeflere ulaşma becerilerine olan inançlarını arttırdığı belirlenmiştir. Aynı araştırma bulgularına göre tıp eğitiminde lisans üstü eğitimle birlikte öğrencilerin bağlı bulundukları kurumların eğitim programlarındaki değişimleri kolaylaştırma, değerlendirme ve geri bildirim uygulamalarını içeren etkinliklerde daha aktif oldukları, kazandıkları profesyonel yeterliklerin mesleki eğitim uygulamalarını ve bilimsel faaliyetlere katılımlarını önemli ölçüde arttırdığı vurgulanmıştır.

Tıp eğitimi profesyoneli, mesleksel değer ve ilkelerini, bireysel öğrenme ve gelişim süreçlerini, mesleksel ve toplumsal rollerini, toplum sağlığı ve sosyal adalete erişmeyi hedefleyen bir tıp eğitimi sürecine sağduyu ile yaklaşarak katkı sağlar ve bunu bir yaşam biçimine dönüştürür.

Tıp eğitimi alanında yaşanan gelişmelerle birlikte tıp eğitimi süreçlerine insani ve toplumsal boyutların dahil edilmesi, tıp eğitimi alanında yapılan çalışmalarda eğitim ve sosyal bilimler alanındaki disiplinlerin etkisini arttırmıştır. Bu durum tıp eğitimi anabilim dallarında multi-disipliner bir çalışmayı gerektirdiğinden; tıp eğitimi profesyonellerinin geniş bir bakış açısına sahip olması önemlidir. Bir tıp eğitimi lisans üstü eğitim programı; tıp ve eğitim dahil birçok farklı meslekten geniş uzmanlık bilgisi olan, çoklu profesyonellik barındıran takım çalışmasına olanak sunmalıdır.[7-9] Bu işbirlikçi tutum ve takım çalışması sayesinde farklı disiplin alanlarında uzman olan kişiler arasında gerçekleşecek fikir alışverişi sayesinde tıp eğitimi alanına yeni bakış açıları kazandırılacağı düşünülmektedir. Tıp eğitimi lisansüstü eğitim programlarına çoklu disipline dayalı öğrencilerin kabulü uluslararası akademik çevrede gittikçe daha çok tercih edilen bir durum haline gelmiştir.[10,11] Ülkemizde ise tıp eğitimi anabilim dalları multi-disipliner bir yaklaşım ile etkinlik göstermekle birlikte, tam zamanlı çalışan öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu, aile hekimliği ve halk sağlığı uzmanları ile değişik alanlarda ve tıp eğitimi alanında yüksek lisans ya da doktora yapmış genel pratisyenlerden oluşmaktadır ve halen kendi yüksek lisans ve doktora programlarını uygulamaktadır.[12] Tıp Eğitimi Anabilim Dalları Envanterine göre; ülkemizde tıp eğitimi lisansüstü eğitim programlarına devam eden öğrencilerin çoğunluğunu hekimler oluşturmakla birlikte, bu programlara diş hekimliği, hemşirelik, psikoloji, psikolojik danışmanlık ve sosyoloji gibi farklı disiplin alanlarından gelen öğrencilerin devam ettiği belirlenmiştir.[5]

İlgili literatür incelendiğinde tıp eğitimi lisansüstü eğitim süreçleriyle ilgili çeşitli çalışmalara rastlanmıştır. Örneğin; Heide ve ark. tarafından, Almanya'da tıp eğitimi alanında lisans üstü eğitim alan öğrencilerin programı tamamlama oranlarına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmada; lisans üstü eğitimin tamamlanma oranlarına etki eden faktörleri; sosyo-demografik faktörler, eğitim programına ilişkin faktörler, bireysel (kişisel) faktörler ve dış kaynaklı faktörler olarak sınıflandırmışlardır.[10] Araştırma bulguları özellikle olumsuz dış faktörlerin (örneğin, araştırmalarda yeterli düzeyde mali kaynak sağlanamaması) veya kişisel faktörlerin (örneğin, olumsuz özel yaşam olayları) aynı anda devreye girmesiyle birlikte eğitim programının tamamlanması oranının düştüğünü göstermektedir.

Tıp eğitiminde lisansüstü eğitim, tıp eğitimi alanında uzmanlaşmak isteyen kişinin profesyonel gelişimi için kritik bir öneme sahip olmakla birlikte, alan uzmanlarına sa-

dece yeni araştırmalar yapma fırsatı sunmakla kalmaz, bu kişilerin aynı zamanda farklı kariyer gelişimi fırsatlarını yakalamalarına da ön ayak olabilir. Lisansüstü eğitiminin her aşaması farklı zorlukları ve süreçleri içinde barındırır. Diğer akademik disiplinlerle karşılaştırıldığında, tıp eğitiminde lisansüstü eğitim gören öğrencilerinin sayısı nispeten azdır ve bu öğrenciler için genellikle sınırlı rehberlik ve akran desteği bulunmaktadır. Ayrıca ilgili literatür incelendiğinde tıp eğitimi lisansüstü programlarının öğrenci açısından değerlendirildiği ulusal ölçekte bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Tıp eğitimi literatüründeki bu eksiklikten yola çıkılarak, bu araştırma ile mevcut lisansüstü eğitim süreçlerinin öğrenci bakış açısıyla değerlendirilmesi ve bu değerlendirme sonuçları ile tıp eğitimi programların gelişimine ilişkin temel pratik önerilerde bulunmak hedeflenmiştir

MATERYAL METOD

Tanımlayıcı niteliğe sahip bu araştırmaya tıp eğitimi alanında yüksek lisans ve doktora yapan ve yapmakta olan kişiler dahil edildi. Çalışmamız için Bursa Uludağ Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan gerekli izinler alındı (2020/2). Çalışmamıza katılan öğrencilere daha önceki çalışmalarda kullanılan (7,8) ve araştırma amacımız doğrultusunda değiştirilen ve ayrıca kendi hazırlamış olduğumuz sorularla katkıda bulunduğumuz 11 soruluk bir anket, gönüllülük esasına dayalı olarak elektronik posta yoluyla uygulandı. (Ek-1) Veriler IBM SPSS Statistics 23.0 (IBM Corp., Armonk, New York, ABD) istatistik paket programında değerlendirildi. Tanımlayıcı istatistikler olarak birim sayısı (n) ve yüzde (%) değerleri olarak verildi.

BULGULAR

Çalışmamız 2020 yılının Ocak ve Şubat aylarında gerçekleştirildi. Anketimize tıp eğitimi doktora ve yüksek lisansı yapan toplam 42 öğrenci katıldı. Cevapsız soru bulunduran anket ile lisans üstü eğitimi tamamlamış (mezun) anketi değerlendirme dışı bırakıldı ve toplamda 40 öğrencinin verileri değerlendirildi.

DEMOGRAFİK VERİLER

Çalışmaya 31 Kadın (%77,5), 9 Erkek (%22,5) lisans üstü öğrenci katılmıştır. Katılımcılardan yalnızca bir tanesi (%2,5) 55 yaşın üstünde idi. Geri kalanlar ise 25-54 yaş aralığındaydı. 11 kişi (%27,5) yüksek lisans programına kayıtlı iken 29 kişi (%72,5) doktora programındaydı. Katılımcıların %67,5'i (n=27) tıp fakültesi lisans mezunuyken, diğer öğrencilerin %20'si (n=8) Sağlık bilimleri, %7,5'i (n=3) Diş hekimliği fakültesi mezunuydu. Eğitim bilimleri ve sosyal bilimlerden de birer öğrenci mevcuttu.

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİME BAŞLAMA AMAÇLARI

Katılımcıların tıp eğitimi alanında lisansüstü eğitime başlamaktaki amaçlarıyla ilgili araştırma bulguları incelendiğinde; katılımcıların öncelikli amaçlarının sırasıyla tıp eğitimi alanında akademik kariyer ve akademik çalışmalar yapma (%50; n=20), kendi uzmanlık alanındaki akademik çalışmalarına katkı sağlama (%45, n=18) ve kişisel gelişim-motivasyonu olduğu (%45; n=18) görülmüştür. Tıp eğitimi lisansüstü eğitim programının kariyere sağlayacağı ekonomik katkı (%10; n=4) ve prestij kazanma (%2,5; n=1) ise düşük oranda katılımcı tarafından tercih edilen amaçlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

DANIŞMAN HAKKINDA GÖRÜŞLER

Araştırma bulgularına göre katılımcıların büyük çoğunluğu, danışmanı tarafından bağımsız çalışma konusunda teşvik edildiğini (%85; n=34) ve çalışmalarını yönetmesi konusunda danışmanı tarafından kendisine imkan sağlandığını (%95; n=38) düşünmektedir. Katılımcıların genelinin danışmanıyla iletişim kurmakta zorlanmadığı (%70; n=28) ve danışmanıyla olan ilişkisinin karşılıklı saygı çerçevesine dayandığı (%95; n=38) görülmektedir.

TEZ SÜRECİNE DAİR GÖRÜŞLER

Araştırma bulguları katılımcıların büyük çoğunluğunun tez konusunu ilgi alanına dönük bulduğunu (%80; n=32) göstermektedir. Aynı şekilde katılımcıların çoğu tez konusunun literatüre katkısının olacağını (%75; n=30) düşünmektedir. Katılımcıların bir kısmının (%10; n=4) tez çalışmasını zamanında bitirmek konusunda kaygı duyduğu görülmüştür.

EĞİTİM SÜRECİNDE YAŞANAN ZORLUKLAR

Araştırma bulguları incelendiğinde, katılımcıların tıp eğitimi lisansüstü eğitim sürecinde karşılaştığı zorlukların başında mesleki iş yoğunluğunun (%85; n=34) geldiği görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu lisansüstü eğitimleri süresince zaman yönetimiyle ilgili zorluklar yaşamaktadır (%80; n=32). Ulaşım zorluğu (%55; n=32) ve kişisel, ailevi zorluklar (%55; n=22) da katılımcıların yarısından fazlası tarafından yaşanan zorluklardır.

GENEL MEMNUNİYET DEĞERLENDİRMESİ

Araştırma bulguları incelendiğinde; katılımcıların büyük çoğunluğunun doktora sürecinde edindiği akademik kazanımlardan (%90; n=36) ve doktora sürecinin kendi kişisel-

sosyal gelişimine katkısından memnun olduğu (%92,5; n=37) görülmektedir. Katılımcıların tamamına yakını, tıp eğitimi alanında çalışmalarını sürdürmeyi (%92,5; n=37) ve tıp eğitimi alanında lisans üstü eğitimi bir başkasına tavsiye etmeyi (%92,5; n=37) düşünmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

İlgili literatür incelemeleri mevcut durumda tıp eğitiminde lisansüstü eğitim sürecinin değerlendirildiği sınırlı sayıda araştırma olduğunu göstermektedir. Tıp eğitimi lisansüstü eğitim programlarının yenilikçi ve değişimlere cevap verir nitelikte olmasının sağlanması için bu eğitim programlarını çeşitli boyutlarıyla analiz eden araştırmalara ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Bu ihtiyaçtan yola çıkarak Tıp Eğitimi lisansüstü eğitim sürecini öğrenci bakış açısıyla değerlendirmek amacıyla yapılan bu araştırmada, tıp eğitimi lisansüstü eğitim süreci; programa başvuru nedenleri, program süresince alınan danışmanlık desteği, programa ilişkin öğrenci memnuniyeti, öğrencilerin eğitim süresince karşılaştıkları zorluklar ve tez süreci boyutlarıyla ele alınmıştır.

Araştırmamızdan elde edilen bulgular; katılımcıların büyük çoğunluğunun Tıp eğitimi lisansüstü eğitim programına başvuru nedenlerinin tıp eğitimi alanında akademik çalışmalar yapmak ve kendi uzmanlık alanlarıyla tıp eğitimi alanını birleştirerek kendi akademik gelişimine katkı sağlamak olduğunu göstermiştir. Pugsley ve ark. yaptıkları çalışmada benzer şekilde öğrencilerin "Tıp Eğiticisi" kimliği kazanmak, kariyerine katkı sağlamak ve kendi uzmanlık alanları ile tıp eğitimi alanını ilişkilendirmek amacıyla programa başladıklarını belirlemiştir.[13] Tıp eğitiminde lisansüstü eğitim, tıp eğitimi alanında uzmanlaşmak isteyen kişinin profesyonel gelişimi için kritik bir öneme sahip olmakla birlikte, alan uzmanlarına sadece yeni araştırmalar yapma fırsatı sunmakla kalmaz, bu kişilerin aynı zamanda farklı kariyer gelişimi fırsatlarını yakalamalarına da ön ayak olabilir.

Araştırma sonuçları; tıp eğitimi lisansüstü eğitim programına devam eden öğrencilerin genel olarak danışmanlık desteğinden memnun olduklarını, özellikle danışmanı ile etkili iletişim kurma ve iletişimi sürdürme, bağımsız çalışmaya teşvik edilme boyutlarında yeterli danışmanlık desteği aldıklarını göstermektedir. Ancak katılımcıların bir kısmı kendi akademik gelişimi ve çalışmalarındaki ilerlemeye yönelik danışmanından yeterli geribildirim ve danışmanlık desteğini görmediğini ortaya çıkarmıştır. Araştırmamızın bu bulgusu; Pugsley ve ark. tarafından yapılan araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir.[14] Diğer akademik disiplinlerle karşılaştırıldığında, tıp eğitiminde lisansüstü eğitim gören öğrencilerinin sayısı nispeten azdır ve bu öğrenciler için genellikle sınırlı rehberlik ve akran desteği bulunmaktadır. Bu durum öğrencilere danışmanları tarafından verilecek mentörlük desteğinin önemini arttırmaktadır. Eğitimle iç içe giden etkili bir danışmanlık desteğiyle birlikte lisansüstü eğitim sürecinin daha verimli ve sağlıklı sürdürüleceği düşünülmektedir.

Tıp eğitimi lisansüstü eğitim programına devam eden öğrencilerin tez yazım süreçleriyle ilgili araştırma bulguları, genel olarak katılımcıların tez konusunu kendi uzmanlık/ilgi alanına dönük olarak belirlediklerini ve tez konularıyla birlikte tıp eğitimi literatürüne katkıda bulunacaklarını düşündüklerini ortaya çıkarmıştır. Tıp eğitimi alanında yapılacak araştırma, tez vb. çalışmaların sadece klinik perspektifle değil sosyal bilimler ve eğitim bilimleri alanının bakış açısını da içerecek şekilde geniş bir yelpazede ele alınması önemlidir. Bu nedenle tıp eğitimi lisansüstü eğitimine devam eden öğrencilerin tez çalışmalarında kendi ilgi alanlarına yönelik bir konuyu eğitim bilimleri ve sosyal bilimler gibi disiplinlerle birlikte ele alarak literatüre yeni bir bakış açısı kazandıracak şekilde ele alması önerilmektedir. Bryan ve Church, çalışmalarında tıp eğitiminde kayda değer ve literatüre katkı sunacak nitelikte bir araştırmanın yenilikçi ve diğer disiplinlerle ilişkili bir şekilde yapılandırılması gerektiği üzerinde durmuştur.[8]

Lisansüstü eğitim süresince öğrencilerin yaşadıkları zorluklar boyutunda araştırma bulguları; öğrencilerin en sık olarak mesleki iş yoğunluğu ve zaman yönetimi konusunda zorluk yaşadıklarını göstermiştir. Heide ve ark. tarafından, Almanyada tıp eğitimi alanında lisans üstü eğitim alan öğrencilerin programı tamamlama oranlarına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmada; lisans üstü eğitimin tamamlanma oranlarına etki eden faktörleri; sosyo-demografik faktörler, eğitim programına ilişkin faktörler, bireysel (kişisel) faktörler ve dış kaynaklı faktörler olarak sınıflandırmışlardır.[10] Araştırma bulguları özellikle olumsuz dış faktörlerin (iş yükü, zaman yönetimi) veya kişisel faktörlerin (olumsuz özel yaşam olayları, performans kaygısı, sağlık problemleri) aynı anda devreye girmesiyle birlikte eğitim programının tamamlanması oranının düştüğünü göstermektedir. Pugsley ve ark., eğitim ve sosyal bilimler arka planına sahip olmayan klinisyenlerin tıp eğitimi lisansüstü eğitimi sürecinde daha çok zorlandıklarını belirlemiştir.[13] Kuşkusuz ki Lisansüstü eğitiminin her aşaması farklı zorlukları ve süreçleri içinde barındırır. Yaşam dönemi itibariyle hem meslek hem eğitim hem de özel-ailevi yaşamları arasında mekik dokuyan lisansüstü eğitim öğrencileri bu yoğunluktan akademik ve

ruhsal açıdan olumsuz etkilenebilir. Bu süreçte sunulacak etkili bir danışmanlık desteğinin öğrencilerin bu zorluklarla baş etmesinde kolaylaştırıcı etkiye sahip olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın tıp eğitimi lisansüstü programına ilişkin öğrenci memnuniyeti boyutuyla ilgili sonuçları katılımcıların lisansüstü tıp eğitimi programlarının içeriğinden, programın kendi akademik ve kişisel gelişimine katkılarından memnun olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Sethi ve ark. ve Pugsley ve ark. da çalışmalarında Tıp eğitimi alanında lisansüstü eğitimin; öğrencilerin öz-yeterlik inançları, eğitimsel/akademik gelişimleri ve kişisel-sosyal gelişimine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. [6,14] İlgili literatür; tıp eğitimi lisans üstü eğitim programları arasında ortak özelliklerin yanı sıra organizasyon, yapı ve içerik açısından farklılıklar olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda Tıp eğitimi lisansüstü eğitim programlarına yönelik belirli standartların getirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Elde edilen bir diğer sonuç ise, lisansüstü eğitime devam eden öğrencilerin bir kısmının diğer akranlarının multi-disipliner bakış açısına sahip olmadıklarını düşünmesidir. Genel olarak tıp eğitimi anabilim dalları multi-disipliner bir çalışmayı gerektirdiğinden; tıp eğitimi profesyonellerinin geniş bir bakış açısına sahip olması önemlidir. Bir tıp eğitimi lisans üstü eğitim programı; tıp ve eğitim dahil birçok farklı meslekten geniş uzmanlık bilgisi olan, çoklu profesyonellik barındıran takım çalışmasına olanak sunmalıdır.[1,7-9] Bu nedenle tıp eğitimi lisansüstü eğitim programına öğrenci kabulüne ilişkin kriterler içerisinde; adayların multi-disipliner bakış açısına sahip olmasının önemli bir kriter olarak yer alması gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmamız örneklem sayısı itibariyle küçük ölçekli ve zaman sınırlı bir araştırmadır. İleriye dönük daha geniş bir örneklemde, daha geniş zaman aralığına yayılmış ve nitelnicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı araştırmalarla daha geçerli ve güvenilir araştırma sonuçları elde edilecektir. Ek olarak; lisansüstü tıp eğitimi programlarının, öğrencilerin yanı sıra tıp eğitimi alanındaki akademisyenlerin gözünden de ele alınmasıyla daha aydınlatıcı bilgilere ulaşılacaktır.

KAYNAKLAR

1. Benor DE. A new paradigm is needed for medical education in the mid-twenty-first century and beyond: are we ready?. Rambam Maimonides medical journal. 2014;5.3.
2. Tıp eğitimciler için ulusal yetkinlikler çerçevesi, III. Tıp Eğitimi Kış Okulu. 2010 http://www.tipegitimi.org.tr/images/TEAD_UYC.pdf
3. Davis MH, Karunathilake I, Harden RM. AMEE Education Guide no. 28: The development and role of departments of medical education. Medical teacher. 2005; 27.8:665-675.
4. Turan S. Geçmişten geleceğe Türkiye'de tıp eğitiminin gelişimi. Tıp Eğitimi Dünyası Dergisi. 2016;45.Özel sayı:11-14.
5. Elçin M. Tıp Eğitimi (ve bilişimi) Anabilim Dalları envanteri. 2018 http://www.tipegitimi.org.tr/images/TipEgitimiCalisanlari_18.pdf
6. Sethi A, Schofield S, Ajjawi R, McAleer S. How do postgraduate qualifications in medical education impact on health professionals?. Medical teacher. 2016;38(2):162-7.
7. Cohen R, Murnaghan L, Collins J, Pratt, D. An update on master's degrees in medical education. Medical teacher. 2005;27(8):686-92.
8. Bryan B, Church HR. Twelve tips for choosing and surviving a PhD in medical education–a student perspective. Medical teacher. 2017;39(11):1123-7.
9. Tekian AS, Taylor DC. Master's degrees: meeting the standards for medical and health professions education. Medical teacher. 2017; 39(9):906-13.
10. Heide S, Pante SV, Fleig A, Möltner A, Leis S, Fritz AH, et al. Individual and institutional influencing factors on completion rates in a medical education master's program in Germany. GMS Journal for Medical Education. 2019;36(6).
11. Harden RM. Trends and the future of postgraduate medical education. Emergency medicine journal. 2006;23(10):798-802.
12. Karaoğlu N. Türkiye'de tıp eğitimi anabilim dalları ve aile hekimliği. Türkiye Aile Hekimliği Dergisi. 2014;18(4):172-3.
13. Pugsley L, McCrorie P. Improving medical education: Improving patient care. Teaching and Teacher Education. 2007;23(3):314-22.
14. Pugsley L, Brigley S, Allery L, MacDonald J. Making a difference: Researching master's and doctoral research programmes in medical education. Medical education. 2008;42(2):157-63.